

Opinnäytetyö ja tekijänoikeus

Hankkeistetusta opinnäytetyöstä tehdään yhteistyösopimus. Yhteistyösopimuksessa sovitaan muun muassa tietosuojasta, tulosten julkistamisesta ja luottamuksellisuudesta sekä käyttöoikeuksista. Voit antaa tämän asiakirjan opinnäytetyösi toimeksiantajalle tekijänoikeusasioista.

Jos opinnäytetyön tekeminen edellyttää salassa pidettävien tietojen tarkastelemista, laaditaan siitä tarvittaessa erillinen salassapitosopimus. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon.

Opinnäytetyöt saavat tekijänoikeudellista suojaa samojen perusteiden mukaan kuin muutkin kirjalliset tuotteet ja muut teokset (Tekijänoikeuslaki 404/1961). Tekijänoikeus koskee monia erilaisia teosmuotoja. Opinnäytetyö on käytännössä aina teos riippumatta siitä, onko kyseessä kirjallinen esitys, koodattu tietokoneohjelma, toteutettu esitys tai tehty sävellys. Eli pelkästään opinnäytetyöraportti ei ole teos, vaan myös toiminnallisen opinnäytteen puitteissa toteutettu osa voi olla tekijänoikeudella suojattu teos. Tekijänoikeuslaissa on tarkemmin listattu erilaisia teoksia.

Tekijänoikeuksiin liittyvät myös niin sanotut lähioikeudet. Näillä tarkoitetaan oikeuksia, jotka ovat riippuvaisia alkuperäisen teoksen tekijänoikeudesta. Esimerkiksi teoksen esitys, sovitus, käänös tai tallenne ovat sellaisia oikeuksia, jotka linkittyvät aina varsinaiseen alkuperäiseen teokseen.

Teoksen itsenäisen ja omaperäisen teoksen tunnusmerkkien täytyminen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tekijänoikeudella ei voida suojata esimerkiksi ajatuksia, aiheita, menetelmiä, periaatteita, tieteellistä löytöä tai teoriaa eikä tutkimustuloksia ja tietoja.

Koska opinnäytetyöt useimmiten ovat tekijänoikeudellisesti suojattuja, opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa on syytä sopia eri osapuolten oikeuksista ja niiden suojaamisesta. Oikeus teokseen voi syntyä opiskelijalle tai opiskelijaryhmälle yhteisesti. Oikeussuoja syntyy, kun teos on luotu. Tekijänoikeussuoja syntyy tekijänoikeuslain perusteella automaattisesti, eikä se vaadi rekisteröintiä ja muuta ilmoitusta.

Opinnäytetöiden kopioiminen ilman alkuperäisen teoksen tekijän lupaa on kielletty samoin kuin teoksen muuttaminen tekijää loukkaavalla tavalla. Opinnäytetyön tekijä voi luovuttaa tekijänoikeudet kokonaan tai osittain. Luovutus voidaan tehdä vapaamuotoisesti, mutta suositeltavaa on kirjallinen muoto. Opinnäytetyö tehdään yleensä toimeksiantannon kautta yritykselle tai yhteisölle. Jos opinnäytetyö tehdään toimeksiantona, tulee osapuolten kesken sopia tekijänoikeuksista.

Mikäli opinnäytetyön tulos on julkinen [www-sivu/sivusto](http://www.sivu/sivusto) tai muu julkaistu, julkistettu avoimesti saatavilla oleva aineisto, tekijällä/käikkillä tekijöillä ja toimeksiantajalla, myös Oamkillä on oikeus käyttää sitä referenssinä.